

TRAFIKUTSKOTTETS UTLÅTANDE 17/2001 rd

Regeringens proposition om statsbudgeten för 2002

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

I det syfte som 38 § 3 mom. riksdagens arbetsordning avser har riksdagens biträdande generalsekreterare genom sitt brev av den 12 september 2001 sänt ett utdrag ur riksdagens beslutsprotokoll om propositionen om statsbudgeten för 2002 (RP 115/2001 rd) till trafikutskottet för kännedom. Vid sitt sammanträde den 19 september 2001 beslutade utskottet lämna utlåtande om propositionen till finansutskottet beträffande kommunikationsministeriets förvaltningsområde.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kanslichef Juhani Korpela, överdirektör Harri Cavén och överdirektör Harri Pursiainen, kommunikationsministeriet
- överdirektör Ossi Niemimuukko, Banförvaltningscentralen
- generaldirektör Eero Karjaluo och direktör Aulis Nironen, Vägförvaltningen
- vägdirektör Matti-Pekka Rasilainen, Vägförvaltningen, Nylands vägdistrikt
- vägdirektör Juhani Salonen, Vägförvaltningen, Vasa vägdistrikt
- verkställande direktör Heikki Koivisto och koncerncontroller Hannu Hautakangas, Vägverket
- ombudsman Harri Rumpunen, Skogsindustrin r.f.
- projektchef Antero Pulkkanen, Järvi-Suomen Kanavat.

PROPOSITIONEN

Anslagen för kommunikationsministeriets förvaltningsområde uppgår till 1 311 728 000 euro i budgetpropositionen för 2002. Det är 105 485 000 euro mer än i den ordinarie budgeten för 2001.

Vägförvaltningens nettoutgifter föreslås uppgå till sammanlagt 735,3 miljoner euro, vilket är

ungefär 50 miljoner euro (cirka 300 miljoner mark) mer än i budgeten för 2001.

Nettoanslagen till Banförvaltningscentralen uppgår till sammanlagt 330,6 miljoner euro, vilket är cirka 29 miljoner euro mer än i budgeten för 2001.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Utskottet noterar att budgetpropositionen för 2002 är trafikvänligare än budgeten för i år. Bland de positiva dragen märks särskilt att vägförvaltningen föreslås få ett extra engångsanslag på 50 miljoner euro, att E18 skall förbättras och att det föreslås medel till vissa järnvägsinvesteringar. Men tillskottsanslagen täcker bara till en del de tidigare nedskärningarna och de ökade kostnaderna, påpekar utskottet. Dessutom bör det noteras att ett engångsanslag inte genererar några reella förbättringar i anslagen till vägförvaltningen.

I utlåtandet (TrUU 9/2000 rd) om budgetpropositionen för 2001 lyfte trafikutskottet särskilt fram behovet att utveckla bannätet. Trafikutskottet noterar med tillfredsställelse att byggstarten för direktbanan mellan Kervo och Lahtis infaller 2002. Det var en fråga som utskottet särskilt lyfte fram i utlåtandet.

Med hänvisning till det ovanstående vill trafikutskottet särskilt prioritera den kommande utvecklingen av anslagen för basväghållning och utvecklingen av bannätet i budgetpropositionen för 2002.

Anslagen till banförvaltningen

Utskottet noterar med tillfredsställelse att budgetpropositionen innehåller anslag för en del nya projekt.

Anslagen för utveckling av bannätet och de föreslagna projekten ger likaså anledning till tillfredsställelse. Men utskottet vill trots allt påpeka att vissa betydande industrianläggningar, till exempel den nya stålfabriken i Torneå och Stora Ensos cellulosafabrik i Uimaharju, ställs eller hotas bli ställda utanför det elektrifierade bannätet. Detta innebär att transporter till och från industrianläggningarna kräver två typer av rullande materiel, både el- och dieseldriven. Utskottet menar att det bör utredas om dessa bansträckor kan elektrifieras.

Beträffande basbanhållningen framhåller utskottet att utredningar visar att vi har ungefär

600 kilometer dåliga och lågtrafikerade bansträckor med transporter på mindre än 0,5 miljoner bruttoton. De upprätthålls med nöd och näppe i trafikerbart skick. Dessa fem bansträckor hotas av nedläggning om det inte finns pengar för reparationer eller om privata finansiärer, främst skogsindustrin, inte skjuter till medel för underhåll.

Det vore bäst att än så länge inte dra in bansträckorna anser utskottet. De bör underhållas för att vara i trafikerbart skick. Utskottet motiverar sin ståndpunkt med att bannätet i framtiden kommer att användas betydligt mer med nya krav på trafikerbarheten som följd, om handeln med i synnerhet Ryssland och det ekonomiska läget i Karelen återhämtar sig.

Basväghållning

Utskottet oroar sig för hur anslagen för basväghållning påverkar vägnätets skick. I budgetpropositionen framhåller regeringen att huvudvägnätet kommer att ha lika många asfalterade vägar i dåligt skick som nu och att de dåliga vägarna inom vägnätet av lägre rang kommer att bli fler. Målet beträffande minskade tjälskador har sänkts.

Det är ett stort problem för den ekonomiska, sociala och regionala utvecklingen att vägnätet är i så dåligt skick och att Finlands nationella vägkapital kontinuerligt minskar. Inte minst de vägar av lägre rang, vanligen enskilda vägar, som skogsindustrin och primärproduktionen använder för sina transporter har blivit betydligt sämre. Resultatmålen för trafiksäkerheten kan äventyras på allvar när vägnätet är i så dåligt skick, vilket utskottet redan tidigare har påpekat i flera sammanhang (till exempel i en promemoria om trafiksäkerheten 22.3.2001).

I detta sammanhang framhåller utskottet också att anslagen för utveckling av vägnätet minskar. Av utbyggnads- och nyinvesteringarna kan bara de viktigaste starta, till exempel motorväg E18 mellan Lojo och Lojoåsen. Det finns många andra välgrundade projekt för utveckling av väg-

nätet, framhåller utskottet. Utskottet kommer att yttra sig mer ingående om dessa behov i samband med behandlingen av propositionen med förslag till lag om ändring av ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om allmänna vägar (RP 145/2001 rd). Den föreslagna lagen avser att förlänga giltighetstiden för vissa vägplaner.

Utskottet anser att det behövs permanenta och tydliga förhöjningar av anslagen till vägförvaltningen, om resultatmålen för huvudtitel 31 i budgetpropositionen skall kunna uppfyllas. I detta sammanhang vill utskottet särskilt peka på de mål som avser att sänka företagets logistik-kostnader mer i nivå med kostnaderna i konkurrensländerna, att upprätthålla trafiknätet i hela landet, att säkerställa den dagliga farbarheten i trafiknätet, att bibehålla värdet på trafiknätet, att trygga transporterna, att förbättra trafiksäkerheten och att beakta principen om hållbar utveck-

ling i trafiknätet. Med den nuvarande anslagsnivå är alla dessa mål i riskzonen.

På grundval av det ovanstående föreslår trafikutskottet

att finansutskottet i sitt betänkande understryker att anslagen för basväghållning i framtiden måste ligga på minst samma nivå som de har efter den föreslagna förhöjningen på 50 miljoner euro, en förhöjning som enligt vissa sakkunniga borde ha varit hela 67 miljoner euro, om resultatmålen för väghållningen inom huvudtitel 31 skall kunna uppnås.

Utlåtande

Trafikutskottet anför vördsamt som sitt utlåtande

att finansutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 11 oktober 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Erkki Pulliainen /gröna
vordf. Annika Lapintie /vänst
medl. Klaus Bremer /sv
Jyri Häkämies /saml
Erkki Kanerva /sd
Eero Lämsä /cent
Raimo Mähönen /sd

Tero Mölsä /cent
Markku Rossi /cent
Ismo Seivästö /kd
Timo Seppälä /saml
Raimo Vistbacka /saf
Matti Vähänäkki /sd
Harry Wallin /sd.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Pekka Nurminen.